

תנ"ך

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעותיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	(16x3)	—	48	נקודות
פרק שני	—	(16x2)	—	32	נקודות
פרק שלישי (חובה)	—	(20x1)	—	20	נקודות
סה"כ	—			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רישום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — המנהיגות של משה ודוד (48 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 1-4 (לכל שאלה — 16 נקודות).

1. קרא שמות, ב', 11-22.

יא וַיְהִי וּבְיָמֵים הָהֵם וַיַּגְדֵּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא
 יב אֶל-אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסַבְלָתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרֵי מִכָּה אִישׁ-עֲבָדִי
 יג מֵאֶחָיו: וַיִּפֶּן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיֹּךְ אֶת-הַמִּצְרִי
 יד וַיִּטְמְנֵהוּ בַחֹל: וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשְּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי-אֲנָשִׁים עֲבָדִים
 טו נָצִים וַיֹּאמֶר לַרְשָׁע לָמָּה תִכֶּה רַעֲךָ: וַיֹּאמֶר מִי שְׁמוֹ לְאִישׁ
 טז שֶׁר וּשְׁפֹט עָלֵינוּ הִלַּהֲרֹגְנִי אֵתָּה אֹמֵר כֹּאשֶׁר הִרְגָּתָ אֶת-
 טז הַמִּצְרִי וַיֵּרָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֲכֵן נֹדַע הַדָּבָר: וַיִּשְׁמַע פְּרָעָה
 טז אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּבְקֹשׁ לַהֲרֹג אֶת-מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפָּנָיו
 טז פְּרָעָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ-מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל-הַבְּאֵר: וּלְכֹהֵן מִדְיָן שִׁבְעַ
 זז בָּנוֹת וַתִּבְרָאנָה וַתִּדְּלָנָה וַתִּמְלֹאנָה אֶת-הַרְהָטִים לְהַשְׁקוֹת
 זח צֹאן אֲבִיהֶן: וַיָּבֹאוּ הָרָעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַיִּקֶּם מֹשֶׁה וַיִּשְׁעֶן וַיִּשָּׂק
 טח אֶת-צֹאנָם: וַתִּבְרָאנָה אֶל-דְּעֻוָּאל אֲבִיהֶן וַיֹּאמֶר מִדּוּעַ מֵהִרְתָּן
 טח בָּא הַיּוֹם: וַתֹּאמְרֶנּוּ אִישׁ מִצְרִי הִצִּילָנוּ מִיַּד הָרָעִים וְגַם-דָּלָה
 כ דָּלָה לָנוּ וַיִּשָּׂק אֶת-הַצֹּאן: וַיֹּאמֶר אֶל-בְּנֹתָיו וְאִזּוּ לָמָּה זֶה
 כא עֲזַבְתֶּן אֶת-הָאִישׁ קְדָאֵן לוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם: וַיֹּאֶל מֹשֶׁה לְשִׁבְתָּ
 כב אֶת-הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת-צִפּוֹרָה בִּתּוֹ לְמוֹשֶׁה: וַתֵּלֶד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת-
 שְׁמוֹ גִּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה:

א. "וַיִּגְדֵּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם" (פסוק 11). נ' ליבוביץ מפרשת כך את הכתוב:

אין ראייה זו ראייה לעיניים בלבד – שהרי מי מצרי ולא ראה סבלם של עבדים נרדים בפרך? אלא ראייה זו ראיית הלב היא.

(נ', ליבוביץ, עיונים חדשים בספר שמות, הסוכנות היהודית, תש"ל. עמ' 34)

(1) ציין את המילה בפסוק 11, שפרשנותה של נ' ליבוביץ מבוססת עליה, והסבר את דבריה.

(3 נקודות)

(2) קרא פסוק 11.

החזרה על המילה "וַיֵּרָא" בהקשר של משה בפסוק זה מחזקת את הפרשנות של ליבוביץ. הסבר קביעה זו.

(4 נקודות)

ב. בפירושו ל**שמות**, ב' כתב אבן עזרא:

הלא תראה, כי הרג המצרי בעבור שהוא עושה חמס, והושיע בנות מדין מהרועים שהיו עושים חמס [...]

(1) לפי אבן עזרא, מה המשותף לשני המקרים שהוא מציין בפירושו? (4 נקודות)

(2) לדעתך, האם ההתנהגות של משה בכל אחד מן המקרים האלה מתאימה למנהיג?

נמק את דבריך. (5 נקודות)

2. קרא במדבר, י"ב, 1-9.

א וַתִּדְבֹר מֵרִים וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁחַה עַל-אֲדֹת הָאִשָּׁה הַכֹּשִׁית אֲשֶׁר
 ב לָקַח כִּי־אִשָּׁה כֹּשִׁית לָקַח: וַיֹּאמְרוּ הָרֶק אַךְ־בְּמִשְׁחַה דְּבַר ה' ה'
 ג הֲלֹא גַם־בָּנוּ דְּבַר וַיִּשְׁמַע ה' ה': וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מְכַל'
 ד הָאֲדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַיֹּאמֶר ה' ה'
 ה פְּתָאֵם אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־מֵרִים צֵאוּ שְׁלֹשְׁתְּכֶם אֶל־
 ו אֶהָל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלֹשָׁתָם: וַיֵּרֶד ה' בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד
 ז פֶּתַח הָאֶהָל וַיִּקְרָא אֶהֱרֹן וּמֵרִים וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם: וַיֹּאמֶר שְׁמַעוּ־
 ח נָא דְבַר־י אֲסִיְהִיָּה נְבִיאֲכֶם ה' בְּמִרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדַּע בְּחִלּוֹם
 ט אֲדַבֵּר־בּוֹ: לֹא־כֵן עֲבָדִי מֹשֶׁה בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא: פֶּה
 י אֶל־פֶּה אֲדַבֵּר־בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְחִידָת וּתְמִנָּת ה' ה' יִבִּיט
 יא וּמִדּוּעַ לֹא יֵרָאֶתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדִּי בְּמִשְׁחַה: וַיַּחֲרֹ־אֶף ה' ה' בָּס
 יב וַיִּלֶךְ:

א. על פי פסוק 2, מהי הטענה של מרים ואהרן, וכיצד היא נועדה לפגוע במעמד של משה? (6 נקודות)

ב. כיצד דברי ה' בפסוקים 6-8 מבליטים את הייחוד של משה? הסבר את דבריך ובסס אותם על הכתוב.

(10 נקודות)

שים לב:
המשך הבחינה בעמוד 6

א וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁב שְׂאוּל מֵאַחֲרֵי פִלִּשְׁתִּים
 ב וַיִּגְדּוּ לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד בְּמִדְבַּר עֵין גִּדִּי: וַיִּקַּח
 שְׂאוּל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ בַּחוּר מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ לִבְקֹשׁ
 ג אֶת־דָּוִד וְאֶנְשָׁיו עַל־פְּנֵי צוּרֵי הַיַּעַלִּים: וַיָּבֹא אֶל־גְּדֵרוֹת הַצֹּאן
 ד עַל־הַדֶּרֶךְ וְשָׁם מַעֲרָה וַיָּבֹא שְׂאוּל לְהִסָּךְ אֶת־דָּגְלָיו וְדָוִד
 וְאֶנְשָׁיו בִּירְכְּתֵי הַמַּעֲרָה יֹשְׁבִים: וַיֹּאמְרוּ אֲנָשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה
 הַיּוֹם אֲשֶׁר־אָמַר ה' אֵלֶיךָ הִנֵּה אֲנֹכִי נֹתֵן אֶת־אִיבֶיךָ בְּיָדְךָ
 וַעֲשִׂיתָ לוֹ כַּאֲשֶׁר יֻטָּב בְּעֵינֶיךָ וַיִּקֶּם דָּוִד וַיְכַרֵּת אֶת־כְּנָף־
 ה הַמַּעֲיֵל אֲשֶׁר־לְשְׂאוּל בְּלֹט: וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיֵּךְ לִבְדָּוִד אֶת־
 ו עַל אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־כְּנָף אֲשֶׁר לְשְׂאוּל: וַיֹּאמֶר לְאֶנְשָׁיו חֲלִילָה
 ז לִי מִה' אֲסֵ־אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה לְאֹדְנִי לְמַשִּׁיחַ ה' אִיבֶיךָ
 ח לְשַׁלַּח יָדַי בּוֹ כִּי־מַשִּׁיחַ ה' הוּא: וַיִּשְׁפֹּעַ דָּוִד אֶת־אֶנְשָׁיו
 בְּדִבְרֵים וְלֹא נָתַנְס לָקֹם אֶל־שְׂאוּל וְשְׂאוּל קָם מִהַמַּעֲרָה
 ט וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ: וַיִּקֶּם דָּוִד אַחֲרֵי־כֵן וַיֵּצֵא מִן הַמַּעֲרָה מִהַמַּעֲרָה
 י וַיִּקְרָא אַחֲרֵי־שְׂאוּל לֵאמֹר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַיִּבֹט שְׂאוּל אַחֲרָיו
 יא וַיִּקְדֵּד דָּוִד אֲפִים אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ: וַיֹּאמֶר דָּוִד לְשְׂאוּל לְמָה
 יב תִּשְׁמַע אֶת־דְּבָרֵי אָדָם לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד מִבְּקֹשׁ רַעְתֶּךָ: הִנֵּה
 יג הַיּוֹם הַזֶּה רָאוּ עֵינֶיךָ אֶת אֲשֶׁר־נָתַנְךָ ה' וְהַיּוֹם בְּיָדִי
 יד בַּמַּעֲרָה וְאָמַר לְהִרְגֶּךָ וּתְחַס עָלֶיךָ וְאָמַר לֹא־אֲשַׁלַּח יָדִי בְּאֹדְנִי
 טו כִּי־מַשִּׁיחַ ה' הוּא: וְאִבִּי רָאָה גַם רָאָה אֶת־כְּנָף מַעֲיֵלְךָ בְּיָדִי
 כִּי בִכְרַתִּי אֶת־כְּנָף מַעֲיֵלְךָ וְלֹא הִרְגַתִּיךָ דַּע וְרָאָה כִּי אֵין בְּיָדִי
 רַעָה וּפָשַׁע וְלֹא־חַטָּאתִי לָךְ וְאַתָּה עָדָה אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ:
 יז יִשְׁפֹּט ה' בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְנִקְמֵנִי ה' מִמֶּךָ וַיְדִי לֹא תִהְיֶה־כֶּךָ:
 יח כַּאֲשֶׁר יֹאמֹר מִשַּׁל הַקֶּדְמָנִי מִרְשָׁעִים יֵצֵא רָשָׁע וַיְדִי לֹא
 יט תִּהְיֶה־כֶּךָ: אַחֲרָיו מִי יֵצֵא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מִי אַתָּה רֹדֵף
 כ אַחֲרֵי כָלֵב מֵת אַחֲרֵי פֶרַעַשׁ אֶחָד: וְהִיָּה ה' לִדְּוִן וּשְׁפֹט בֵּינִי
 כא וּבֵינֶךָ וְיִרְא וְיִרְבֵּא אֶת־רִיבִי וַיִּשְׁפֹּטֵנִי מִיָּדְךָ:

(שים לב: המשך הקטע וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

ויהיו

טז

בְּכָלוֹת דָּוִד לְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־שָׂאוֹל וַיֹּאמֶר
 י' שָׂאוֹל הַקֶּלֶךְ זֶה בְּנִי דָוִד וַיֵּשֶׂא שָׂאוֹל קֶלֶו וַיִּבֶן: וַיֹּאמֶר אֶל־
 דָּוִד צִדִּיק אַתָּה מִמֶּנִּי כִּי אַתָּה גִּמְלַתְנִי הַטּוֹבָה וְאֲנִי גִּמְלַתִּיךָ
 יח הָרָעָה: וְאַתָּה הִגַּדְתָּ הַיּוֹם אֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָה אֵתִי טוֹבָה אַתָּה
 יט אֲשֶׁר סָגַרְנִי בַּיָּד: וְלֹא הִרְגַּתְנִי: וְכִי־יִמְצָא אִישׁ אֶת־
 אִיבֹו וְשִׁלְחוֹ בְּדֶרֶךְ טוֹבָה וְהָיָה יִשְׁלַמְךָ טוֹבָה תַּחַת הַיּוֹם הַזֶּה
 כ אֲשֶׁר עָשִׂיתָה לִּי: וְעַתָּה הִנֵּה יָדַעְתִּי כִּי מֶלֶךְ תִּמְלֹךְ וְלִקְמָה
 כא בְּיָדְךָ מַמְלַכַת יִשְׂרָאֵל: וְעַתָּה הַשְׁבַּעָה לִּי בַּיהוָה אֶסְתַּכְרִית
 אֶת־זַרְעִי אַחֲרָי וְאֶסְתַּשְׁמִיד אֶת־שְׁמִי מִבֵּית אָבִי:

קרא גם את דבריה של ג' זיוון על הפרק שלפניך.

כאשר אנו קוראים את הסיפור בפרק כ"ד אנו מתלבטים. מיהו דוד לפי הפרק? חכם שחושב כמה צעדים קדימה ופועל משיקולי כדאיות, או אדם אשר הקודים המוסריים הם נר לרגליו? ניתן לקרוא את הפרק גם כך וגם כך.

(ג', זיוון, "אז איך אתם מעדיפים את הפרק שלכם, ציני או תמים?" 929 שמוות, 2016.

אוחזר באוקטובר 2017 מ-<https://www.929.org.il>)

א. (1) קרא פסוקים 1-7 שלפניך.

הסבר שניים ממעשיו ומדבריו של דוד בפסוקים אלה, המעידים עליו כי הוא "אדם אשר הקודים

המוסריים הם נר לרגליו". בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

(2) קרא פסוקים 8-15 שלפניך.

הבא שתי דוגמאות מדברי דוד לשאול, המעידות כי הוא "פועל משיקולי כדאיות". הסבר את דבריך,

ובסס אותם על הכתוב. (6 נקודות)

ב. קרא פסוקים 16-21 שלפניך.

על פי דברי שאול, האם דוד הוא אדם מוסרי או אדם הפועל על פי שיקולי כדאיות? נמק את דבריך, ובסס אותם על

הכתוב. (4 נקודות)

וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבַּעִים שָׁנָה
וַיֹּאמֶר אֲבִשָּׁלוֹם אֶל-הַמֶּלֶךְ אֲלֹכָהּ נָא וְאִשְׁלֹם אֶת-נַדְרֵי
ח אֲשֶׁר-נִדְרָתִי לַיהוָה בַּחֲבֹרֹן: כִּי-נָדַר נָדַר עֲבֹדְךָ בַּשַּׁבָּתִי
בְּגִשּׁוֹר בְּאֶרֶס לֵאמֹר אִם-יֵשֵׁב יֹשִׁיבִי הַיהוָה יְרוּשָׁלַם
ט וְעֲבַדְתִּי אֶת-הַיהוָה: וַיֹּאמֶר-לוֹ הַמֶּלֶךְ לֵךְ בְּשָׁלוֹם וּקֵם וּלֵךְ
י חֲבֹרֹנָה: וַיִּשְׁלַח אֲבִשָּׁלוֹם מִרְגָּלִים בְּכָל-שַׁבָּתִי
יֵא יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּשָׁמַעְכֶם אֶת-קוֹל הַשֹּׁפָר וְאִמְרָתָם מֶלֶךְ
אֲבִשָּׁלוֹם בַּחֲבֹרֹן: וְאֶת-אֲבִשָּׁלוֹם הִלְכוּ מֵאֵתִים אִישׁ
יב מִירוּשָׁלַם קְדָאִים וְהַלְכִים לְתַמָּם וְלֹא יָדְעוּ כָל-דָּבָר: וַיִּשְׁלַח
אֲבִשָּׁלוֹם אֶת-אֲחִיתֹּפֶל הַגִּילְגָּי יוֹעֵץ דָּוִד מַעִירוֹ מִגִּלְגַּי בְּזִבְחוֹ
אֶת-הַזִּבְחִים וַיְהִי הַקָּשָׁר אִמָּץ וְהָעַם הוֹלֵךְ וְרַב אֶת-
יג אֲבִשָּׁלוֹם: וַיֵּבֵא הַמַּגִּיד אֶל-דָּוִד לֵאמֹר הִנֵּה לְבַ-אִישׁ יִשְׂרָאֵל
יד אַחֲרֵי אֲבִשָּׁלוֹם: וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל-עַבְדָּיו אֲשֶׁר-אִתּוֹ בִּירוּשָׁלַם
קוּמוּ וּנְבַרְחָה כִּי לֹא-תִהְיֶה-לָּנוּ פְּלִיטָה מִפְּנֵי אֲבִשָּׁלוֹם מִהֲרוּ
לָלֶכֶת פָּן-יִמְהָר וְהִשְׁגָּנוּ וְהַדִּיחַ עֲלֵינוּ אֶת-הָרָעָה וְהַפָּה הָעִיר
טו לְפִי-חֹרֵב: וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי-הַמֶּלֶךְ אֶל-הַמֶּלֶךְ כָּל אֲשֶׁר-יִבְחַר
טז אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הֵנָּה עַבְדֶּיךָ: וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל-בֵּיתוֹ בִּרְגָלָיו וַיַּעֲזֹב
יז הַמֶּלֶךְ אֶת עֶשֶׂר נָשִׁים פְּלִגְשִׁים לְשֹׂמֵד הַבַּיִת: וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל-
יח הָעַם בִּרְגָלָיו וַיַּעֲמִדוּ בֵּית הַמִּדְבָּק: וְכָל-עַבְדָּיו עֲבָרִים עַל-יָדוֹ
יט וְכָל-הַכְּרִיתִי וְכָל-הַפְּלִתִי וְכָל-הַגִּתִּים שִׁש־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר-
בָּאוּ בִּרְגָלָיו מִגֵּת עֲבָרִים עַל-פְּנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֶל-אֶתִּי הַגִּתִּי לְמָה תֵּלֵךְ גַּם-אֶתָּה אֶתָּה שׁוּב וּשְׁב
כ עַם-הַמֶּלֶךְ כִּי-נִכְרִי אֶתָּה וְגַם-גִּלְגַּי אֶתָּה לְמִקְוִמְךָ: תִּמְוֹל
כא בַּזָּאֵךְ וְהָיוּ אֲנוּעֶךָ עֲמָנוּ לָלֶכֶת וְאֲנִי הוֹלֵךְ עַל אֲשֶׁר-אֲנִי הוֹלֵךְ
וַיֹּאמֶר חִי-הַיהוָה וְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי אִם בְּמִקְוִם אֲשֶׁר יִהְיֶה-
שָׁם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם-לְמוֹת אִם-לְחַיִּים כִּי-שָׁם יִהְיֶה עַבְדְּךָ:
כב וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-אֶתִּי לֵךְ וְעַבֵּד וַיַּעֲבֵד אֶתִּי הַגִּתִּי וְכָל-אֲנָשָׁיו

ישוב

אניעך

כג וְכָל־הַטֹּף אֲשֶׁר אֵתוּ: וְכָל־הָאָרֶץ בּוֹכִים קוֹל גָּדוֹל וְכָל־הָעָם
 עֹבְרִים וְהַמֶּלֶךְ עִבְרַת בְּנַחַל קִדְרוֹן וְכָל־הָעָם עֹבְרִים עַל־פְּנֵי דֶרֶךְ
 כד אֶת־הַמִּדְבָּר: וְהָיָה גַם־צִדּוֹק וְכָל־הַלְוִיִּם אֵתוּ נְשָׂאִים אֶת־
 אַרְזֵן בְּרִית הָאֱלֹהִים וַיִּצְקוּ אֶת־אַרְזֵן הָאֱלֹהִים וַיַּעַל אֲבִיתָר
 עֲדָתָם כָּל־הָעָם לַעֲבֹד מִן־הָעֵיר:

א. (1) מן הקטע שלפניך הבא ראה אחת המלמדת על הצלחת המרד של אבשלום בדוד, והסבר אותה. (4 נקודות)

(2) מן הקטע שלפניך הבא שתי ראיות המלמדות שלא כל נתיני הממלכה הלכו אחרי אבשלום, והסבר את הראיות.

(4 נקודות)

ב. קרא פסוקים 19-22 שלפניך.

פסוקים אלה קוטעים את סיפור הבריחה של דוד מירושלים למען דוֹר־שיח בין דוד לבין אֶתִי הגתי, שמבליט את

הגדולה של דוד כמנהיג. הסבר קביעה זו ובסס אותה על הכתוב. (8 נקודות)

פרק שני — נשים במקרא (32 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 5-7 (לכל שאלה — 16 נקודות).

5. קרא בראשית, ל"ח, 11-26.

יא וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְתָמָר כְּלָתוֹ שְׁבִי אִלְמָנָה בֵּית-
 אָבִיךָ עַד-יִגְדַּל שְׁלָה בְנִי כִּי אָמַר פְּנֵי-מוֹת גִּסְהוּא כְּאָחִיו
 יב וְתִלְךָ תָּמָר וְתֵשֵׁב בֵּית אָבִיהָ: וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וְתָמָר בַּת-שׁוּעַ
 יג אֲשֶׁת-יְהוּדָה וַיִּנָּחַם יְהוּדָה וַיַּעַל עַל-גִּזְזוֹ צֹאנוּ הוּא וְחִירָה
 יד רָעָהוּ הַעֲדֵלְמִי תִמְנָתָהּ: וַיִּגְדַּל לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חֲמוּן עָלֶיךָ
 תִּמְנָתָהּ לָגַז צֹאנוּ: וְתִסֵּר בְּגָדֶי אִלְמָנוּתָהּ מֵעָלֶיהָ וְתִכְסֵּם
 טו בַּצִּעִיף וְתִתְּעֹלֶף וְתֵשֵׁב בַּפֶּתַח עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל-דֶּרֶךְ תִּמְנָתָהּ
 טז כִּי רָאֶתָה כִּי-גִדַּל שְׁלָה וְהוּא לֹא-נָתַנָּה לוֹ לְאִשָּׁה: וַיִּרְאֶה
 טז יְהוּדָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי כִסְתָה פָנֶיהָ: וַיֵּט אֶלֶיהָ אֶל-הַדֶּרֶךְ
 יז וַיֹּאמֶר הֲבֵה נָא אֲבוֹא אֵלֶיךָ כִּי לֹא יָדַע כִּי כְלָתוֹ הוּא וְתֹאמַר
 יז מִה-תִּתֶּן-לִי כִּי תָבוֹא אֵלַי: וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִיעִים
 יח מִן-הַצֹּאן וְתֹאמַר אִם-תִּתֶּן עֲרֵבּוֹן עַד שְׁלַחְךָ: וַיֹּאמֶר מִה
 יח הָעֲרֵבּוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן-לָךְ וְתֹאמַר חֲתָמְךָ וּפְתִילְךָ וּמִטְּךָ אֲשֶׁר
 יט בִּידְךָ וַיִּתֶּן-לָהּ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ: וְתִקֵּם וְתִלְךָ וְתִסֵּר
 כ צִעִיפָהּ מֵעָלֶיהָ וְתִלְבֹּשׁ בְּגָדֶי אִלְמָנוּתָהּ: וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת-
 כ גְּדֵי הָעִזִּים בִּיד רָעָהוּ הַעֲדֵלְמִי לְקַחַת הָעֲרֵבּוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה
 כא וְלֹא מִצֹּאֶתָּהּ: וַיִּשְׁאַל אֶת-אֲנָשֵׁי מִקְדָּה לֵאמֹר אֵיךְ הַקְדָּשָׁה
 כב הוּא בְּעֵינַיִם עַל-הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא-הִיטָהּ בִּזָּה קִדְּשָׁה: וַיֵּשֶׁב
 כג אֶל-יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצֹּאֶתָּהּ וְגַם אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם אָמְרוּ
 כג לֹא-הִיטָהּ בִּזָּה קִדְּשָׁה: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקַּח-לָהּ פֶּן נִהְיָה
 כד לְבוֹז הִנֵּה שְׁלַחְתִּי הַגְּדִי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא מִצֹּאֶתָּהּ: וַיְהִי וּפְמִשְׁלָשׁ
 כה חֳדָשִׁים וַיִּגְדַּל לְיְהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תָמָר כְּלָתְךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה
 כה לְזָנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאוּהָ וְתִשְׂרֹף: הוּא מוֹצֵאתָ וְהִיא
 כו שְׁלַחָה אֶל-חֲמִיָּה לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר-אֵלֶּה לוֹ אָנֹכִי הָרָה
 כו וְתֹאמַר הֲכֹר-נָא לָמִי הַחֲתָמָת וְהַפְתִּילִים וְהַמִּטָּה הָאֵלֶּה:
 כו וַיַּכֵּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה מִמֶּנִּי כִּי-עַל-כֵּן לֹא-נָתַתִּיהָ לְשִׁלָּה
 כו בְּנִי וְלֹא-יִסָּף עוֹד לְדַעְתָּהּ:

א. תמר לקחה עירבון מיהודה. הסבר את הביטוי "סוף מעשה במחשבה תחילה" בהקשר זה, ובסס קביעה זו על הכתוב. הסבר את דבריך. (6 נקודות)

ב. קרא את הקטעים שלפניך הלקוחים מן השיר "שירת הודיה לאחות היוזמת" מאת ש' בלאו. השיר עוסק בסיפור תמר ויהודה.

זו שירת הודיה לאחות יוזמת, מילות הלל לאם הנערצה!

על ששלחת ידך ולקחת את השייך לך,

לא היה מורא בלבך ולא אימה בעיניך,

היטב פערת אותן מולו יפות ומזמינות [...]

הוא שאל: "כמה?" ואת ענית.

הו כן, היטיב לענות.

גבית ממנו את המחיר המלא,

אבל המחיר ששילמת את, יכול היה להיות יקר הרבה יותר.

[...]

יוזמה אינה עסק לנשים, בטח לא יוזמה מסוג כזה,

[...] עסקה מפוקפקת על אם הדרך.

הוא אמר לך, שבי בשקט,

הוא קרא לך קטלנית, מאחורי גבו נשבע, בני לא יהיה שלה.

ואת ידעת.

[...]

(האם עשית את שערך? האם נגלה לעיניו אז, כשמשכת את אט את הצעיף?)

[...]

על שהלכת ונבלת בבית הוריך עד שהבנת, צו השעה: ליזום!

אשת חיל שלי [...]

[...]

הם יקראו לך מכשפה, יצוו "ותשרף!", [...]

הסוד שלך: לא תחכי לאביר.

[...]

ואם זו תהיה בת, תקראי לה: תעוזה.

(ש', בלאו, "שירת הודיה לאחות היוזמת", 929 בראשית, 2016. אוחר באוקטובר 2017 מ-<https://www.929.org.il>)

השיר מבליט את התעוזה של תמר לפעול כאישה אלמנה בחברה פטריארכלית.

הבא שלוש דוגמאות מן השיר לתעוזה של תמר, שבאות לידי ביטוי גם בקטע מ**בראשית**, ל"ח שלפניך.

(10 נקודות)

שופטים, ד', 14-1

- א ויספו בני ישראל לעשות הרע
 ב בעיני ה' ואהוד מת: ומכרם ה' ביד יבין מלך כנען אשר
 מלך בחרצור ושר-צבאו סיסרא והוא יושב בחרשת הגוים:
 ג ויצעקו בני-ישראל אל-ה' כי תשע מאות רכב-ברזל לו
 והוא לחץ את-בני ישראל בחזקה עשרים שנה:
 ד ודבורה אשה נביאה אשת לפידות היא שפטה את-ישראל
 ה בעת ההיא: והיא יושבת תחת תמר דבורה בין הרמה ובין
 בית-אל בהר אפרים ויעלו אליה בני ישראל למשפט:
 ו ותשלח ותקרא לברק בן-אבינעם מקדש נפתלי ותאמר
 אליו הלא-צוה ה' אלהי-ישראל לך ומשכת בהר תבור
 ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבולן:
 ז ומשכתי אליך אל-נחל קישון את-סיסרא שר-צבא יבין
 ח ואת-רכבו ואת-המונו ונתתיהו בידך: ויאמר אליה ברק
 ט אס-תלכי עמי והלכתי ואס-לא תלכי עמי לא אלך: ותאמר
 ה'ך אלך עמך אפס כי לא תהיה תפארתך על-הדרך אשר
 אתה הולך כי ביד-אשה ימכר ה' את-סיסרא ותקם
 י דבורה ותלך עס-ברק קדשה: ויצעק ברק את-זבולן ואת-
 נפתלי קדשה ויעל בגליו עשרת אלפי איש ותעל עמו
 יא דבורה: וחבר הקיני נפרד מקון מבני חלב חתן משה ויט
 יב אהלו עד-אלון בצענים אשר את-קדש: ויגדו לסיסרא כי
 יג עלה ברק בן-אבינעם הר-תבור: ויצעק סיסרא את-כל-
 רכבו תשע מאות רכב ברזל ואת-כל-העם אשר אתו
 יד מחרשת הגוים אל-נחל קישון: ותאמר דבורה אל-ברק קום
 כי זה היום אשר נתן ה' את-סיסרא בידך הלא ה' יצא
 לפניך וירד ברק מהר תבור ועשרת אלפים איש אחריו:

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

יד מִנִּי אֲפָרִים שְׂדֵשׁ
 בַּעַמְלֵק אַחֲרֵיךְ בְּנִימִין בַּעַמְמִיךְ מִנִּי
 מִכִּיר יִרְדּוֹ מִחֻקִּים וּמִזְבוֹלֵן מְשֻׁכִּים בְּשֶׁבֶט
 טו סֵפֶר: וְשָׂרֵי בִישָׁשְׁכָר עַם־דְּבֹרָה וַיִּשְׁשָׁכָר
 בֶּן בָּרָק בַּעַמְקֵי שֵׁלַח
 בְּרַגְלֵיוֹ בַּפְּלָגוֹת רְאוּבֵן גְּדָלִים
 טז חֻקֵּי־לֵב: לָמָּה יִשְׁבֹּת בֵּין
 הַמִּשְׁפָּתִים לִשְׁמֹעַ שְׁדָקוֹת עֲדָרִים לַפְּלָגוֹת
 יז רְאוּבֵן גְּדָלִים חֻקֵּי־לֵב: גִּלְעָד בַּעֲבַר הַיַּרְדֵּן
 שִׁכָּן וְדָן לָמָּה יָגֹר אֲנִיּוֹת אֲשֶׁר
 יֵשֵׁב לְחוּף יַמִּים וְעַל מִפְּרָצֵיו
 יח יִשְׁכּוֹן: זְבֻלוֹן עִם חֶרֶף נִפְשׁוֹ לָמוֹת וּנְפֹתָלִי
 עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה:

א. (1) על פי הקטע משופטים ה', הצליחה דבורה לאחד כמה שבטים למען מטרה משותפת.

בסס קביעה זו על פסוקים אלה, והסבר את דבריך. (4 נקודות)

(2) יש הטוענים כי עד ימי שאול שבטי ישראל לא היו מאוחדים, ושאל קיבץ ואיחד אותם.

לפי הפסוקים שקראת בשופטים ד' ובשופטים ה', הסבר מדוע דבורה אינה יכולה להיחשב כמי שאיחדה את

שבטי ישראל. (4 נקודות)

ב. קרא את דברי י' בן־נון שלפניך.

כל הניסיונות להעמיד סימני שאלה על מנהיגות של נשים בישראל, נדחו בספרות ההלכה בזכותה של דבורה

הנביאה־השופטת.

(י', בן נון, "מנהיגות נשית בלי סימני שאלה". 929 שופטים, 2017. אוחר באוקטובר 2017 מ־<https://www.929.org.il>)

הסבר על פי שופטים, ד', 4-14 שלפניך, מדוע זכתה דבורה ליחס זה בספרות ההלכה. בסס את דבריך על שתי דוגמאות

מן הפסוקים, והסבר כל דוגמה. (8 נקודות)

וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹד אֱלֹהֵי שׁוֹנִים
וְשֵׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתַּחֲזֹקֵבּוּ לֹאכֹל-לֶחֶם וַיְהִי מְדֵי עֲבָדוֹ יֹסֵר
שְׁמָה לֹאכֹל-לֶחֶם: וַתֹּאמֶר אֶל-אִשָּׁה הִנֵּה-נָא יָדַעְתִּי כִּי
אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא עֹבֵר עָלֵינוּ תָּמִיד: נַעֲשֶׂה-נָּא עֲלֵיתָ-
קִיר קִטְנָה וְנִשִּׁים לוֹ שֵׁם מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה וְהָיָה
יֵא בָבָא אֲלֵינוּ יֹסֵר שְׁמָה: וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שְׁמָה וַיֹּסֵר אֶל-
הָעִלְיָה וַיִּשְׁכַּב-שְׁמָה: וַיֹּאמֶר אֶל-גִּיחֲזִי נַעֲרָה קְרָא לְשׁוֹנְמִית
הַזֹּאת וּלְקָרָא-לָהּ וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי: וַיֹּאמֶר לוֹ אִמְרָנָא אֵלֶיהָ
הִנֵּה חֲרָדְתִּי אֲלֵינוּ אֶת-כָּל-חֲרָדָה הַזֹּאת מֶה לַעֲשׂוֹת לָךְ
הַיֵּשׁ לְדַבֵּר-לָךְ אֶל-הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל-שֵׁר הָעֵבֶא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ
עַמִּי אֲנִכִּי יִשְׁבֶּת: וַיֹּאמֶר וּמָה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר גִּיחֲזִי אֲבֹל
בֶּן אִין-לָהּ וְאִשָּׁה זָקֵן: וַיֹּאמֶר קָרָא-לָהּ וּלְקָרָא-לָהּ וַתַּעֲמֹד
בַּפֶּתַח: וַיֹּאמֶר לְמוֹעֵד הִזֵּה כָּעֵת חַיָּה אֲתִי חֲבֵקֶת בֶּן וַתֹּאמֶר
אֶל-אֲדָנִי אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל-תִּכְזֹּב בְּשִׁפְחָתְךָ: וַתַּהַר הָאִשָּׁה
וַתֵּלֶד בֶּן לְמוֹעֵד הִזֵּה כָּעֵת חַיָּה אֲשֶׁר-דָּבַר אֵלֶיהָ אֱלֹהֵי שׁוֹנֵם:
וַיִּגְדַּל הַיֵּלֶד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא אֶל-אֲבִיו אֶל-הַקְּצֵרִים: וַיֹּאמֶר
אֶל-אֲבִיו רֹאשִׁי וְרֹאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל-הַנַּעַר שֶׁאֵהוּ אֶל-אֲמוֹ:
כ וַיִּשְׁאָהוּ וַיִּבְיָאָהוּ אֶל-אֲמוֹ וַיֵּשֶׁב עַל-בִּרְכִּיָּה עַד-הַצֹּהָרִים
כא וַיָּמָת: וַתַּעַל וַתִּשְׁכַּבְּהוּ עַל-מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתִּסְגֹּד בַּעֲדוֹ
כב וַתֵּצֵא: וַתִּקְרָא אֶל-אִשָּׁה וַתֹּאמֶר שְׁלָחָה נָא לִּי אֶחָד מִן-
הַנַּעֲרִים וְאַחַת הָאֲתָנוֹת וְאֶרְוֶצָה עַד-אִישׁ הָאֱלֹהִים וְאִשׁוּבָה:
כג וַיֹּאמֶר מְדוּעַ אֲתִי הִלַּכְתִּי אֲלֵינוּ הַיּוֹם לֹא-חֲדָשׁ וְלֹא שִׁבְתָּ
כד וַתֹּאמֶר שְׁלוֹם: וַתַּחֲבֹשׁ הָאֲתָנוֹת וַתֹּאמֶר אֶל-נַעֲרָה נְהַג וּלְךָ
כה אֶל-תַּעֲצֹר-לִי לְרֹכֵב כִּי אֶס-אֲמַרְתִּי לָךְ: וַתֵּלֶךְ וַתָּבֹא אֶל-
אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל-הָרַחֲמִים וַיְהִי כִּרְאוֹת אִישׁ-הָאֱלֹהִים
כו אֶתָּה מְנַגֵּד וַיֹּאמֶר אֶל-גִּיחֲזִי נַעֲרָה הִנֵּה הַשׁוֹנְמִית הִלְזָה עִתָּהּ
זֶה-נָּא לְקָרָאתָ וְאִמְרָלָה שְׁלוֹם לָךְ הַשְׁלוֹם לְאִישֶׁךָ
כז הַשְׁלוֹם לִילְדָה וַתֹּאמֶר שְׁלוֹם: וַתָּבֹא אֶל-אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל-
הָרַחֲמִים וַתַּחֲזֹק בְּרַגְלָיו וַיִּגֹּשׁ גִּיחֲזִי לְהַדְפָּה וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים
הַרְפֵּה-לָהּ כִּי-נִפְשָׁה מְרֵה-לָהּ וְהִיא הָעֹלִים מִמֶּנִּי וְלֹא הִגִּיד
כח לִּי: וַתֹּאמֶר הַשְׁאַלְתִּי בֶּן מֵאֵת אֲדָנִי הֲלֹא אֲמַרְתִּי לֹא תִשְׁלָה

את

את הלכת

כט אָתִי: וַיֹּאמֶר לְגִיחֲזִי חֲגֹר מִתְּנִיךְ וְקַח מִשְׁעָנָתִי בִידְךָ וּלְךָ כִּי־
 תִּמְצָא אִישׁ לֹא תִּבְרָכְנִי וְכִי־יִבְרַכְךָ אִישׁ לֹא תִּעַנְנִי וְשִׁמְתָה
 ל מִשְׁעָנָתִי עַל־פְּנֵי הַנֶּעֱד: וַתֹּאמֶר אִם הַנֶּעֱד חִי־הָיָה וְחִינֶפֶשֶׁךָ
 לא אִם־אֶעֱזֹבְךָ וְיָקִים וְיִלְךְ אַחֲרֶיהָ: וְגִחֲזִי עִבֵּר לִפְנֵיהֶם וַיִּשֶׁם אֶת־
 הַמִּשְׁעָנָת עַל־פְּנֵי הַנֶּעֱד וַאֲזַן קוֹל וַאֲזַן קָשָׁב וַיֵּשֶׁב לִקְרָאתוֹ
 לב וַיִּגְדְּלוּ לֵאמֹר לֹא הָקִיץ הַנֶּעֱד: וַיָּבֹא אֱלִישֶׁע הַבִּיתָה וְהִנֵּה
 לג הַנֶּעֱד מֵת מִשְׁכָּב עַל־מִטָּתוֹ: וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בְּעַד שְׁנֵיהֶם
 לד וַתִּפְלֹל אֶל־הָיָה: וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל־הַיֶּלֶד וַיִּשֶׁם פָּיו עַל־פִּיו
 ועֵינָיו עַל־עֵינָיו וְכַפּוֹ עַל־כַּפּוֹ וַיִּגְהַר עֲלָיו וַיִּחַם בֶּשֶׂר הַיֶּלֶד:
 לה וַיֵּשֶׁב וַיִּלְךְ בְּבֵית אַחַת הַנָּה וְאַחַת הַנָּה וַיַּעַל וַיִּגְהַר עֲלָיו וַיִּזְדַּר
 לו הַנֶּעֱד עַד־שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּפְקַח הַנֶּעֱד אֶת־עֵינָיו: וַיִּקְרָא אֶל־
 גִּיחֲזִי וַיֹּאמֶר קְרָא אֶל־הַשְּׁנֵמִית הַזֹּאת וַיִּקְרָאָהּ וַתָּבֹא אֵלָיו
 וַיֹּאמֶר שְׂאִי בְנִי: וַתָּבֹא וַתִּפֹּל עַל־רַגְלָיו וַתִּשְׁתַּחֲוֶה אֶרְצָה
 וַתִּשָּׂא אֶת־בְּנָהּ וַתִּצָּא:

א. (1) לפי הכתוב בפרק שלפניך, נראה כי אלישע אינו מזהה את המצוקות של האישה השונמית.

הבא מן הכתוב שתי ראיות המבססות קביעה זאת. הסבר את דבריך. (6 נקודות)

(2) לעומת אלישע, האישה השונמית דווקא מפגינה רגישות לצרכיו.

הבא דוגמה אחת מן הכתוב המחזקת טענה זו. הסבר את דבריך. (4 נקודות)

ב. קרא את דבריו של א' הכהן.

הסיפור, שבקריאה ראשונה הוא סיפור שבח, בקריאה שנייה הופך סיפור ביקורת נוקב על אלישע.

[...]

לפנינו סיפור על איש אלוהים שחשב שכל הכוחות בידו, אולם אז לימדו אלוהים בדרך הקשה את מחיר הגאווה.

(א', הכהן, "גבולות הכוח של הנביא", 929 מלכים ב, 2017. אוחר באוקטובר 2017 מ-<https://www.929.org.il>)

הבא ראיה מן הכתוב לטענה של הכהן כי זהו "סיפור על איש אלוהים שחשב שכל הכוחות בידו", וראיה מן הכתוב

לטענתו שאלוהים לימד את אלישע בדרך הקשה את מחיר הגאווה. הסבר את דבריך. (6 נקודות)

פרק שלישי — עוצמה והנהגה (20 נקודות)

ענה על שאלה 8 (חובה). (20 נקודות)

8. קרא שמואל א, כ"ה, 14-31.

וּלְאַבְיָגִיל אִשְׁתּוֹ נָבָל הַגִּיד יד
נְעַר-אֶחָד מִהַנְּעָרִים לֵאמֹר הִנֵּה שְׁלַח דָּוִד מְלָאכִים ו
ט
מִהַמְדַּבֵּר לְבָרֶךְ אֶת-אֲדֹנָיו וַיַּעַט בָּהֶם: וְהָאֲנָשִׁים טָבִים לָנוּ
מְאֹד וְלֹא הִכְלַמְנוּ וְלֹא-פָקְדְנוּ מְאוּמָה כָּל-יְמֵי הַתְּהַלֵּכְנוּ
טו
אַתָּם בַּהֲיוֹתָנוּ בַּשָּׂדֶה: חֹמֶה הָיוּ עֲלֵינוּ גַם-לַיִלָּה גַם-יוֹמָם
יז
כָּל-יְמֵי הַיּוֹתָנוּ עִמָּם רָעִים הָצֵאָן: וְעַתָּה דַּעֲי וּרְאֵי מַה-תַּעֲשֶׂי
כִּי-כָלְתָה הָרְעָה אֶל-אֲדֹנָיו וְעַל-כָּל-בֵּיתוֹ וְהוּא בֶן-בְּלִיעַל
יח
מְדַבֵּר אֵלָיו: וְתִמְהָר אַבְיָגִיל וְתִקַּח מֵאֲתִים לֶחֶם וּשְׁנַיִם נָבָלִי-
יין
וְזֵן וְחֶמֶשׁ צֶאֱן עֲשׂוֹת וְחֶמֶשׁ סְאִים קָלִי וּמֵאָה עֲמָקִים
יט
וּמֵאֲתִים דְּבָלִים וְתִשֶׂם עַל-הַחֲמֹרִים: וְתֹאמַר לַנְּעָרִיהָ עֲבְרוּ
כ
לִפְנֵי הַנָּנִי אַחֲרֵיכֶם בָּאָה וְלֹא-יִשָּׂא נָבָל לֹא הִגִּידָה: וְהִיא הִיא ו
כב
רַכַּבָּת עַל-הַחֲמֹר וַיֵּרֶדְתָּ בַּסֶּתֶר הַהוּר וְהִנֵּה דָוִד וְאֲנָשָׁיו
כא
יֹרְדִים לִקְרָאתָהּ וְתַפְּגֵשׁ אֹתָם: וְדוֹד אָמַר אֵךְ לִשְׁקֹר שְׁמִרְתִּי
אֶת-כָּל-אֲשֶׁר לֹזֶה בַּמְדַּבֵּר וְלֹא-נִפְקֵד מִכָּל-אֲשֶׁר-לוֹ מְאוּמָה
כב
וַיִּשְׁבֵּלִי רַעָה תַּחַת טוֹבָה: כֹּה-יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאַיְבֵי דָוִד וְכֹה
יִסִּף אִם-אֲשִׁאִיר מִכָּל-אֲשֶׁר-לוֹ עַד-אֹדֶר הַבֶּקֶר מִשְׁתֵּין
כג
בְּקִיד: וְתֹרָא אַבְיָגִיל אֶת-דָּוִד וְתִמְהָר וְתֵרֵד מֵעַל הַחֲמֹר
כד
וְתַפֵּל לְאַפֵּי דָוִד עַל-פְּנֵיהָ וְתִשְׁתַּחֲוֶה אֲרֶץ: וְתַפֵּל עַל-רַגְלָיו
וְתֹאמַר בִּי-אֲנִי אֲדֹנִי הֵעוֹן וְתִדְבֹר-נָא אִמְתָּךְ בְּאִזְנֶיךָ וּשְׁמַע
כה
אֶת דְּבָרֵי אִמְתָּךְ: אֵל-נָא יִשִּׁים אֲדֹנִי אֶת-לְבָבוֹ אֶל-אִישׁ
הַבְּלִיעַל הַזֶּה עַל-נָבָל כִּי כָשְׁמוֹ כֶּן-הוּא נָבָל שְׁמוֹ וְנִבְלָה
עִמּוֹ וְאֲנִי אִמְתָּךְ לֹא רָאִיתִי אֶת-נְעָרֵי אֲדֹנִי אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּ:
כו
וְעַתָּה אֲדֹנִי חִי-הֵהָּ וְחִי-נִפְשֶׁךָ אֲשֶׁר מִנְעַךְ הֵהָּ מִבּוֹא
בְּדָמִים וְהוֹשַׁע יָדְךָ לֶךְ וְעַתָּה יִהְיוּ כְּנָבָל אֵיבֶיךָ וְהַמְבַקְשִׁים
כז
אֶל-אֲדֹנִי רַעָה: וְעַתָּה הַבְּרִכָּה הַזֹּאת אֲשֶׁר-הִבִּיא שְׁפַחְתָּךְ
כח
לְאֲדֹנִי וְנִתְּנָה לַנְּעָרִים הַמְתַּהֲלָכִים בְּרַגְלֵי אֲדֹנִי: שֵׁא נָא
לַפֶּשַׁע אִמְתָּךְ כִּי-עָשָׂה יַעֲשֶׂה הֵהָּ לְאֲדֹנִי בֵּית נֶאֱמָן כִּי-

אַבְיָגִיל
עֲשׂוֹת

כט מַלְחָמוֹת־הַ' אֲדֹנִי נִלְחַם וְרָעָה לֹא־תִמָּצֵא בְךָ מִיָּמֶיךָ: וַיִּקַּם
 אָדָם לְרִדְפֶךָ וּלְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשְׁךָ וְהִיתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנִי צְרוּרָה וְ
 בְּצִרוּר הַחַיִּים אַתְּ הַ' אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ אֲבִיֶךָ יִקְלַעְנָה
 ל בְּתוֹךְ כָּף הַקָּלֶעַ: וְהָיָה כִּי־יַעֲשֶׂה הַ' לֵאלֹדֵי כָל־אֲשֶׁר־
 לא דָּבָר אֶת־הַטּוֹבָה עֲלֶיךָ וְצוּךְ לַנִּגִּיד עַל־יִשְׂרָאֵל: וְלֹא
 תִהְיֶה זֹאת לְךָ לְפִוְקָה וּלְמַכְשׁוֹל לֵב לֵאלֹדֵי וּלְשִׁפְךָ־דָם
 חֲנָם וּלְהוֹשִׁיעַ אֲדֹנִי לוֹ וְהֵיטֵב הַ' לֵאלֹדֵי וּזְכַרְתָּ אֶת־
 אֲמַתְךָ:

א. קרא פסוקים 14-17 שלפניך.

דמויות המשנה בסיפור המקראי תורמות לאפיון הדמויות הראשיות ולקידום העלילה.
 הסבר כיצד דבריו של הנער בפסוקים אלה תורמים לאפיון הדמויות של דוד ואביגיל ולקידום העלילה.
 (9 נקודות)

ב. ח' שרגא בן־איון התייחסה בספרה "נשות דוד — מיכל, אביגיל, בת שבע" (הוצאת ידיעות אחרונות, ספרי חמד, עמ' 112, הערה 86) לדרכי פעולה אחדות שנקטה אביגיל בדבריה לדוד:

- תחינה ובקשה
 - שיפוט מוסרי של המעשה של דוד
 - הצעה לפתרון שאינו כוחני
 - פנייה לסמכות עליונה
 - התייחסות להשלכות של המעשה של דוד על מעמדו בעם
- (1) בחר בשלוש דרכי פעולה מן הרשימה שלפניך, הבא דוגמה לכל אחת מהן מן הדברים שאמרה אביגיל, והסבר את הדוגמה (סך־הכול שלוש דוגמאות). (6 נקודות)
- (2) לדעתך, איזה מן הטיעונים של אביגיל שכנע את דוד לחזור בו מכוונתו המקורית? נמק את דבריך. (5 נקודות)

בהצלחה!